

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 2 lipca 2015 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w sprawie o sygn. akt III C 915/13 z powództwa W. M. przeciwko A. B. zasądził od A. B. na rzecz W. M. kwotę 12.300 zł z ustawowymi odsetkami za okres od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 2.572 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Powyższe orzeczenie zostało zaskarżone przez pozwanego w całości. Wskazanemu wyrokowi skarżący zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj.:

a) art. 900 § 1 k.p.c. w zw. z art. 896 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. oraz art. 902 k.p.c. w zw. z art. 885 k.p.c. poprzez uznanie za skuteczną umowy przelewu wierzytelności z dnia 14 sierpnia 2012 roku względem pozwanego, mimo że doszło do jej zajęcia zanim poinformowano pozwanego (dłużnika) o cesji,

b) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 316 k.p.c. w skutek braku wszechstronnego rozważenia całego materiału dowodowego i powzięcia błędnych ustaleń faktycznych, poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów i przyznanie waloru wiarygodności zeznaniom K. K. z jednoczesnym pominięciem zeznań świadka R. M. w sytuacji gdy Prezes Zarządu (...) Sp. z o.o. wyraził zgodę by znany mu dobrze R. M. zaliczył na poczet swojej wierzytelności względem T. środki przekazane przez A. B., zwalniając tym samym A. B. z długu względem T.;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

a) art. 509 § 1 k.c. oraz art. 58 § 1 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i w efekcie uznanie za skuteczną względem pozwanego umowy przelewu wierzytelności z dnia 14 sierpnia 2012 roku,

b) art. 512 k.c. poprzez jego błędną wykładnię skutkującą pominięciem nieskuteczności poinformowania dłużnika o cesji wierzytelności.

W konkluzji apelacji, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa adwokackiego przed I i II instancją według norm przepisanych.

Ponadto skarżący wniósł o załączenie akt sprawy o sygnaturze III C 1034/14 Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi i przeprowadzenie dowodu z dokumentu urzędowego - protokołu rozprawy z dnia 4 marca 2015 roku zawierającego zeznania K. K., które wskazują, że świadek nie kwestionował porozumienia trójstronnego ((...) Sp. z o.o., R. M. i A. B.) w zakresie umocowania R. M. do zaliczenia na poczet swojej wierzytelności względem T. świadczenia od A. B. (20.000 zł) w ramach rozliczenia jego należności wobec (...) Sp. z o.o. z tytułu umowy sprzedaży nieruchomości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest uzasadniona.

Zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane na podstawie prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, który Sąd Okręgowy w całości podziela i przyjmuje za własny, a także w następstwie bezbłędnie zastosowanych przepisów prawa materialnego.

Wbrew sugestiom apelacji, Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie nie naruszył przepisów art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 316 k.p.c.

Wszelkie okoliczności faktyczne w sprawie zostały prawidłowo zbadane przez Sąd Rejonowy.

Niesłusznym jest stwierdzenie apelującego jakoby Sąd Rejonowy pominął zupełnie dowód z zeznań świadka R. M.. Wskazać należy, że Sąd Rejonowy odmówił wiarygodności zeznaniom tego świadka w zakresie twierdzeń, że wspólnie z prezesem zarządu Spółki T. i A. B. zawarli porozumienie, zgodnie z którym uiszczona na rzecz R. M. kwota w łącznej wysokości 20.000 zł (w dwóch transzach) zostanie zaliczona na poczet ceny nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...). W toku postępowania nie zostały bowiem przedstawione żadne obiektywnie weryfikowalne dowody potwierdzające zeznania świadka. Okoliczność ta nie została w szczególności potwierdzona zeznaniami prezesa zarządu spółki K. K..

Odnosząc się do załączenia akt sprawy o sygnaturze III C 1034/14 Sądu Rejonowego dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi i przeprowadzenia dowodu z dokumentu urzędowego - protokołu rozprawy z dnia 4 marca 2015 roku zawierającego zeznania K. K., wskazać należy, że po pierwsze wniosek ten uznać należy za spóźniony, a po drugie nieprzydatny, skoro w niniejszej sprawie świadek K. K. nie potwierdził tej okoliczności. Natomiast osobą wyłącznie uprawnioną do reprezentacji (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Z. był prezes zarządu spółki - K. K., który nie upoważnił żadnej osoby trzeciej do odbioru wierzytelności należnych Spółce z tytułu umowy sprzedaży nieruchomości z dnia 22 czerwca 2012 roku. Tym samym należało uznać, że zapłata kwoty 20.000 zł nastąpiła do rąk osoby nieuprawnionej. Na marginesie należy zauważyć, że zapłata w dniu 15 marca 2012 roku nastąpiła jeszcze przed podpisaniem umowy sprzedaży w formie aktu notarialnego. Nadto w akcie notarialnym nie ma mowy, o tym aby pozwany wpłacił jeszcze kwotę 20.000 zł na rzecz (...) Sp. z o.o.

Wbrew zatem twierdzeniom skarżącego - w rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o cały zgromadzony materiał dowodowy i w żaden sposób nie dopuścił się naruszenia dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Przeprowadzona przez tenże Sąd ocena materiału dowodowego jest w całości logiczna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego, wszelkie zaś podniesione w tym zakresie zarzuty stanowią w istocie jedynie niczym nieuzasadnioną polemikę z prawidłowymi i nieobarczonymi jakimkolwiek błędem ustaleniami Sądu pierwszej instancji.

Odnosząc się do kolejnych zarzutów naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 900 § 1 k.p.c. w zw. z art. 896 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. oraz art. 902 k.p.c. w zw. z art. 885 k.p.c. podkreślić należy, że sporną okolicznością między stronami było to, czy umowa cesji była skuteczna oraz czy powód skutecznie zawiadomił pozwanego o przelewie wierzytelności. Nadto przeanalizowania wymagało ustalenie, czy zobowiązanie pozwanego względem (...) Sp. z o.o. nie wygasło na skutek spełnienia świadczenia.

Nie ulega wątpliwości, że zajęcie jest dokonane z chwilą doręczenia wezwania dłużnikowi zajętej wierzytelności. Ponadto komornik sądowy zawiadamia dłużnika, że nie wolno mu odbierać żadnego świadczenia ani rozporządzać zajętej wierzytelnością i ustanowionym dla niej zabezpieczeniem. Jednocześnie komornik wzywa dłużnika wierzytelności, aby należnego od niego świadczenia nie uiszczal dłużnikowi, lecz złożył je komornikowi lub na rachunek depozytowy Ministra Finansów.

Przenosząc zatem rozważania na grunt niniejszej sprawy przypomnieć należy, że komornik sądowy w sprawie Km 5151/12 i w sprawie Km 5537/12 na podstawie art. 895 k.p.c., zajął wierzytelność przysługującą (...) Spółce z o.o. względem A. B. z tytułu umowy sprzedaży nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...). Zajęciu podlegała kwota należności głównej w wysokości 47.783 zł wraz z odsetkami, kosztami procesu i kosztami postępowania egzekucyjnego. Postanowienie o zajęciu w sprawie Km 5151/12 zostało doręczone pozwanemu w dniu 26 września 2012 roku, natomiast kolejne zajęcie w sprawie Km 5537/12 miało miejsce w dniu 16 października 2012 roku.

Postępowanie egzekucyjne zostało zakończone na skutek uiszczenia w dniu 31 stycznia 2013 roku przez pozwanego na konto komornika sądowego kwoty 61.425 zł.

Skarżący twierdził, że zajęcie wierzytelności (...) Sp. z o.o. skutkowało obowiązkiem pozwanego do uiszczenia należności wynikających z umowy sprzedaży nieruchomości przy ul. (...) w Ł. na rzecz komornika sądowego zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 896 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Z kolei na mocy art. 902 k.p.c. do zajęcia wierzytelności stosuje

się odpowiednio przepis art. 885 k.p.c. który określa skutki zajęcia. Są nimi niemożność dysponowania przez dłużnika zajętą wierzytelnością oraz w konsekwencji nieważność czynności rozporządzających dłużnika dokonanych po zajęciu.

Rację miałyby skarżący co do powołanych przepisów, gdyby nie skutecznie zawarta umowa cesji pomiędzy (...) Sp. z o.o., a powodem w dniu 14 sierpnia 2012 roku.

Skarżący bowiem nie uwzględnił faktu, że wierzytelność istniejąca, objęta umową przelewu, przechodzi z cedenta na cesjonariusza z chwilą zawarcia umowy cesji (art. 510 k.c.). Dla skutecznego dokonania przelewu wierzytelności istotne jest, aby owa wierzytelność istniała oraz aby cedent miał prawną możliwość nią rozporządzać. Wskutek przelewu wierzytelność cedenta przechodzi zatem na cesjonariusza w takim stanie, w jakim ona dotychczas istniała. Nadto na zbywcy ciąży obowiązek zawiadomienia dłużnika o przelewie wierzytelności, co miało miejsce co najmniej w dniu 24 stycznia 2013 roku, kiedy to zostało doręczone pozwanemu zawiadomienie o przelewie w drodze przesyłki kurierskiej. Wobec tego od tej daty spełnienie świadczenia w części objętej cesją powinno nastąpić do rąk powoda. Nie ma bowiem tutaj zastosowania zasada z art. 512 k.c., że dopóki zbywca nie zawiadomił dłużnika o przelewie, spełnienie świadczenia do rąk poprzedniego wierzyciela ma skutek względem nabywcy. Przepis ten jest wyrazem ochrony dłużnika działającego w dobrej wierze, czyli takiego, który nie został zawiadomiony przez wierzyciela o przelewie i nie dowiedział się z innych źródeł, przed koniecznością powtórnego świadczenia na rzecz nabywcy wierzytelności. Podkreślić należy, że zawiadomienie dłużnika może być przez cedenta dokonane w jakikolwiek sposób, także ustnie. Jednakże wykazanie faktu otrzymania przez dłużnika pisemnego zawiadomienia o przelewie prowadzi jednak niejako automatycznie do obalenia domniemania jego dobrej wiary, nawet gdyby dłużnik nie zapoznał się z treścią pisma (zob. E. Łętowska (w:) System prawa cywilnego, t. III, cz. 1, s. 915). Ponadto skutki przelewu wierzytelności korygowane są przez przepis 885 k.p.c. w związku z art. 902 k.p.c., przewidujący bezskuteczność względem egzekwującego wierzyciela rozporządzenia wierzytelnością po jej zajęciu oraz wiążący skutek przelewu dokonanego przed zajęciem. Ochrona dłużnika wierzytelności uzależniona jest zatem od tego, czy w chwili spełniania świadczenia - przekazania go komornikowi do depozytu - wiedział o umowie przelewu i czasie jej zawarcia; dopóki dłużnik wierzytelności nie zostanie zawiadomiony o jej przelewie, dokonany wcześniej niż zajęcie, i o osobie cesjonariusza, dopóty wpłaty przekazywane komornikowi prowadzą do umorzenia zobowiązania i odnoszą skutek również względem nabywcy wierzytelności. Po zawiadomieniu dłużnika przez cedenta o przelewie wierzytelności, dokonany przed zajęciem lub dowiedzeniem się o nim z innych źródeł, postępowanie egzekucyjne nie powinno być kontynuowane (art. 824 § 1 pkt 2 k.p.c.). Natomiast wpłata przekazana komornikowi po zawiadomieniu dłużnika wierzytelności o przelewie nie odnosi skutku względem cesjonariusza i nie powoduje zwolnienia z zobowiązania. Skuteczne nabycie wierzytelności przez powoda na gruncie niniejszej sprawy potwierdza również orzecznictwo Sądu Najwyższego, w świetle którego dłużnik zajętej wierzytelności, który w związku z zajęciem przekazał świadczenie organowi egzekucyjnemu, wiedząc, że przed zajęciem dotychczasowy wierzyciel przelał wierzytelność na osobę trzecią, nie korzysta z ochrony przewidzianej w art. 512 k.c. (uchwała SN z dnia 26 lutego 2014 roku, III CZP 110/13, LEX nr 1433473).

Przypomnieć należy, że zawiadomienie o przelewie wierzytelności zostało doręczonemu pozwanemu co najmniej w dniu 24 stycznia 2013 roku, natomiast pozwany wpłacił na konto komornika sądowego kwotę 61.425 zł w dniu 31 stycznia 2013 roku, a więc już po doręczeniu mu zawiadomienia o przelewie wierzytelności. W niniejszej sprawie nie można zatem uznać, że były jakiegokolwiek wątpliwości pozwanego, komu winien on spełnić świadczenie.

Wobec tego zarzuty pozwanego w zakresie naruszenia przepisów prawa materialnego o braku skutecznego poinformowania pozwanego o cesji wierzytelności, jak również o nieskuteczności zawartej umowy cesji są zupełnie chybione. Nie można tym samym uznać, że na skutek zapłaty przez pozwanego doszło do wygaśnięcia zobowiązania.

Mając powyższe na względzie stwierdzić należało, że apelacja pozwanego stanowiła tylko gołosłowną polemikę z prawidłowymi ustaleniami i wnioskami Sądu Rejonowego.

Z tych względów, na podstawie art. 385 k.p.c., Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną.

Mając na względzie okoliczności powyżej podniesione, wynik postępowania apelacyjnego oraz fakt, że strona powodowa reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika złożyła wniosek o zasądzenie na jej rzecz kosztów

postępowania odwoławczego, o kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Na koszty te w kwocie 1200 zł złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika strony powodowej ustalone w oparciu o § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2013r. poz. 461) i w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015r. poz. 1800).